

SKERIKE KYRKA

Skerikesby 4:10, Skerike församling, Västerås kommun, Västmanlands län

BESKRIVNING

Kyrkomiljön

Skerike socken ligger i södra delen av den bördiga Svartådalen, klassad som riksintresse för kulturmiljövården. Byarna och gårdarna är belägna i höjdlägen utmed dalgången, med namn och fornlämningar som påvisar lång historisk kontinuitet. Den utbredning bebyggelsen fick under järnåldern förblev i huvudsak oförändrad under medeltiden och har behållits i nyare tid. I nord-sydlig riktning slingrar den gamla vägen mellan Skultuna och Västerås.

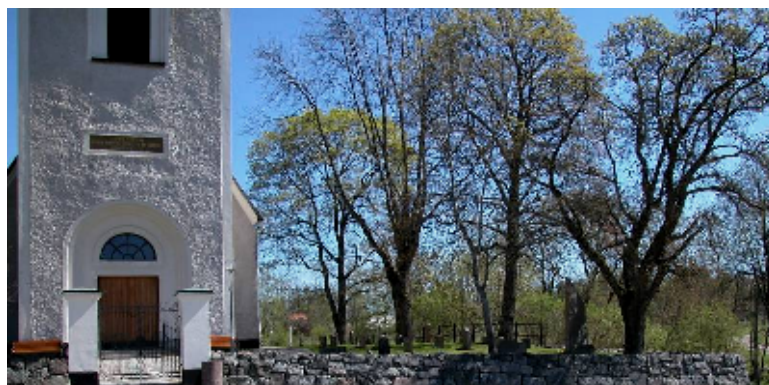


Digitalfoto Rolf Hammarskiöld

Angränsande till kyrktomten i norr ligger den f d prästgården från 1829, idag församlingshem, samt fähus och lada. Skolhus ligger ca 100 meter väster om kyrkan, på den gamla klockargårdens mark.

Kyrkoanläggningen

Kyrkogården sluttar svagt mot öster och i söder vidtar en bäckravin. En kallmurad stenmur omgärdar, delvis omlagd på 1960-talet, delvis nylagd på 1980-talet. Ett järnstaket tjänar som skyddsräcke mot bäckravinen i söder. Innanför muren växer gamla ädellövträd. Utanför norra och östra sidorna har oxelträd planterats.



Framför kyrkans västport finns en svartmålad järngrind från 1931, mellan slätputsade koppartäckta grindstolpar från 1963-64. En bred delvis stenlagd gång leder fram till västporten. Längs kyrkans nord- och sydsidor vidtar grusade gångar.



Gravkvarteren liksom gravplatserna är gräsbevuxna. Norr och söder om kyrkan finns familjegravar från sent 1800-tal och större delen av 1900-talet, flertalet med låga, breda granitvårdar. Öster om kyrkan finns urngravar, allmänna gravar och familjegravar från 1950- och 60-talen. En minneslund finns i sydost.

Kyrkogårdens östra del –
Digitalfoto Svensk Klimatstyrning AB

Skerike kyrka är byggd av gråsten, med fasader av spritputs i gråvit nyans, slätputsade vita omfattningar och hörnpartier. På östra gaveln dominerar ett stort blinderingskors, från 1300- eller 1400-talet och typiskt för flera av de äldsta kyrkorna i norra Svealand. I södra väggen finns ett igenmurat valv, som minner om en tidigare ingång på denna sida. Långhuset har ett brant sluttande sadeltak, klätt med falsad plåt målad med brun oljefärg. Fönsteröppningarna fick dagens rundbågiga form och storlek 1752-53 då befintliga ramar av smidesjärn insattes. Däremot är de blyinfattade rutorna från 1963.



Tornet i väster, från 1871, är uppmurat av gråsten och tegel. Överst är en relativt hög, avsmalnande plåtklädd spira. I fönsterbågarna, av gjutjärn, sitter munblåsta, klara rutor. Slående modern är västra portalens ingångsdörr av fernissad ek, insatt 1964.

Mot norr finns sakristian från 1700-talets senare hälft, en lägre utbyggnad med halvt tälttak och en skorsten som idag står utan förbindelse med eldstad. Fönstren här är rektangulära och har tätspröjsade bågar i trä.

Digitalfotografier Svensk Klimatstyrning AB



Kyrkorummets medeltida ursprung framgår bäst av de två stjärnvalven, det bakre av Vadstenatyp och det främre ett Sturevalv. Valvpelarna är halvrunda, en ovanlig form i sammanhanget. Rester av medeltida målningsdekorationer finns på triumfbågens undersida och runt dörren mot sakristian. På södra sidan finns igensatta spetsbågiga fönster markerade i murverket. I övrigt har valv och väggar vitkalkats och sedan laverats i en lätt grågul nyans. Ett stort medeltida krucifix av trä hänger i triumfbågen.



Interiörbilder - Digitalfotografier Svensk Klimatstyrning AB

Från 1904 är de öppna bänkraderna med rundade gavlar, numera målade ljusgrå. Korets och mittgångens golv av hyvlad kalksten blev lagda 1964. Altaret från 1755 är tillverkat av furubräder och utformat i rokokostil. Ovanför är en altarprydnad från 1792, komponerad av snidade pilastrar på ömse sidor om korfönstret och förgyllda änglahuvuden ovanför. På läktaren över kyrkorummets västra del finns en orgel med fasad från 1600-talet.



Inträde sker genom tornets vapenhus vars interiör är enkel, med släta vitrappade väggar och på södra sidan en inmurad gravhäll av gjutjärn. Torntrappan i norr är byggd 1964, inklädd med laserad spåntad panel. I tornrummet en trappa upp förvaras utflyttade inventarier. Inne i den lägre sakristian finns väggfasta skåp från 1904 och det medeltida altarskåpet.

På bilden till vänster ses portalen mot sakristian, med medeltida kvadermålning. På bilden till höger ses kyrkans medeltida altarskåp.
Digitalfotografier Svensk Klimatstyrning AB



Kort historik

Då Skerike fick kyrka i sten, troligen omkring 1200, omfattade den ett långhus som var lägre än idag och ett kor som var ännu smalare och lägre. Torn fanns från inte från början, men kan ha tillbyggt ganska snart därefter. Omkring 100 år senare byggdes långhuset ut till dagens storlek. Östra gaveln fick ett högt, gotiskt fönster och pryddes nu eller möjligen något senare med en tegelblindering i form av ett stort kors. Inträde skedde genom en flersprångig portal på sydsidan. Mot norr tillkom sakristia och möjligen tillbyggdes kyrkans västtorn först nu.

Från början var kyrkorummet sannolikt täckt med ett tunnvalv av trä, men under 1400-talets senare hälft slogs istället de alltjämt befintliga två valven. Bevarade målningar finns på triumfbågens undersida och runt sakristians portal. Samtidigt byggdes ett vapenhus utanför kyrkans sydportal. Dessutom anskaffades ett altarskåp, ett triumfkrucifix och den tidigast kända predikstolen, varav delar återstår, inbyggda i den nuvarande från 1651/1852.

Att kyrkan står på instabil lera, intill ett vattendrag, har tiderna igenom orsakat svåra sättningsskador. Äldsta kända uppgiften är från en biskopsvisitation 1623, då norra och västra väggarna hade rämnat, valven spruckit och vapenhuset var ”fallande”. Tornets mur skred ifrån kyrkan i övrigt. För att avhjälpa bristerna murades en av vapenhusets väggar upp på nytt 1628 och valven lagades 1674-75 - vid samma tid målades troligen liljorna på valvpelarnas kapital. 1685 blev sakristians, tornets och vapenhusets murar förstärkta med järn.

Då murmästare Erik Skog gjorde en besiktning år 1719 konstaterades återigen stora skador: Samtliga takfall läckte och murarna hade förskjutits svårartat i kor, sakristia och torn. Tegel hade fallit från korets valv och gjort det farligt att sitta i de främsta bänkraderna.

Yttertaken lagades på 1720- och 30-talen, men först 1752-53 skedde en mer genomgripande upprustning. Långhusets murar hopskruvades med järnstag, medan det fallfärdiga vapenhuset revs. Samtidigt upptogs nuvarande rundbågiga fönsteröppningar, vilka försågs med gallerfönster av smidesjärn. 1755 revs sakristian och en större byggdes på nästan helt nya grundmurar, delvis av sten hämtad från det tidigare rivna vapenhuset. Sedan blev kyrkan successivt nyinredd; bänkkvarter och ett altare i rokokostil tillkom 1755, valv och väggar vitlimmades 1763. Vid nästa förnyelse 1792 tillverkade Jonas Holmin den snidade och förgyllda altarprydnad som alltjämt omger korfönstret.

Predikstolen flyttades 1852 till sin nuvarande plats på korets norra sida och fick samtidigt nya bilder, skurna av församlingens klockare Johan Jacob Hiller. 1858 förstörades läktaren över kyrkorummets västra del och för första gången fick kyrkan en orgel, som var från 1600-talet och hade tillhört Tortuna kyrka.

Därefter ställdes församlingen på nytt inför akuta grundproblem. Det medeltida tornet lutade till fall, vilket 1859 framtvingade en rivning av dess övre del. 1867 revs resterande murar och ett helt nytt torn uppfördes 1870-71, efter ritningar av A R Pettersson.

Även det tornet visade sig snart vara instabilt. Dess grund förstärktes därför vid en större upprustning år 1904. Samtidigt blev långhusets yttertak belagt med falsad järnplåt, istället för tidigare spån. I fönstren sattes nya rutor av frostat glas (de gamla fönsterrutorna användes vid reparationer på Tidö slott). Kyrkorummet fick en öppen bänkinredning, från början målade i blågrön nyans. Gavlar från 1755 års bänkkvarter var fram till 1963 uppsatta som paneler på norra och södra väggarna.

Tornets murar blev ytterligare förstärkta år 1927, men byggnadsättningarna fortgick. Den (kanske) slutliga lösningen blev 1962-63 års förstärkning med sammanlagt 33 betongpålar på ett djup av 3-6 meter. En betongbalk göts runt hela kyrkans och sakristians grundmurar. Ytterväggar och valv förankrades med förspända sträckankarjärn av högvärdigt stål. Även stjärnvalven förstärktes. Yttertakets bärande delar förstärktes/reparkerades med tryckimpregnerat virke. Sedan dess verkar kyrkan stå stadigt.

Efter förstärkningarna restaurerades/omgestaltades kyrkorummet 1963 under ledning av arkitekt Per Bohlin. Panelen av gamla bänkgavlar utefter norra och södra väggarna togs bort. Därefter lagades alla putsytor, kalkavfärgades och laverades. Dessutom spårades och framskrapades medeltida muralmaleri, som restaurerades av konservator. I kyrkorummets södra långvägg frilades nischer, som avspeglar medeltida fönsteröppningar. Nyantikglas sattes i samtliga fönster för att dämpa ljusinsläppet. På en nygjuten betongplatta lades nya golv av hyvlad kalksten. Korfönstret återöppnades och för att framhäva 1792 års altarpriodnad blev det medeltida altarskåpet flyttat till sakristian. Våren 1964 fortsatte kyrkans förnyelse med att fasaderna fick sin nuvarande puts, avfärgad i ljusgrå nyans. I västportalen sattes en ny pardörr, klädd med lackad panel av ek.

Största insatsen sedan dess är en inre renovering 2000, då valv och väggar rengjordes och laverades. Bänkinredningen ommålades i en ljusgrå nyans och triumfkrucifixet återfick sin ursprungliga placering, i triumfbågen mellan kyrkorummets båda valv.

Kulturhistorisk karakteristik och bedömning

Till det yttre avspeglas Skerike kyrkas medeltida ursprung i det relativt korta långhuset med rakslutet kor och brant sluttande sadeltak. Bevarade är också södra sidans flersprångiga portal och östra gavelns tegelblindering. Fönsteröppningarna utvidgades till nuvarande form 1752-53 och från denna tid är även ramarna av smidesjärn, fast rutorna har blivit utbytta två gånger sedan dess. Sakristian utvidgades till nuvarande storlek år 1755. Tornet blev i sin helhet nybyggt 1870-71, med kopparklädd spira och fönster av svartmålat gjutjärn insattes. Långhusets tak var spåntäckt fram till 1904, då nuvarande falsad plåt blev lagd.

I kyrkans interiör är den medeltida byggnadshistorien mer påtaglig, genom de två valven, triumfbågens bevarade kalkmålningar och stora, snidade krucifix. Södra sidans numera igensatta fönsteröppningar, spetsbågiga, har markerats i murverket. I sakristian står ett altarskåp från 1400-talets senare hälft. Rester av en medeltida predikstol ingår i den nuvarande från 1651. Från 1600-talet är också orgelfasaden, som från början hörde hemma i Tortuna kyrka.

Vid förnyelse på 1750-talet fick fönstren sin nuvarande storlek och galler av smidesjärn. Altaret i rokokostil tillkom, liksom dragjärnen tvärs över kyrkorummet. Altarpriodnaden runt korfönstret tillverkades av Jonas Holmin 1792. År 1904 kom dagens öppna bänkrader på plats. Kyrkorummets kalkstensgolv, färgsättningen och fönstrens rutor av nyantikglas är från en renovering 1963, ledd av Per Bohlin.

Att särskilt tänka på i förvaltning och användning av kyrkan och kyrkomiljön:

- Kyrkorummets medeltida valv och väggar, med tillhörande kalkmålningar, är omistliga.
- Orgelfasaden från 1600-talet är möjligen stiftets äldsta.
- Långhusets fönster har kvar ramar av smidesjärn från senast gjorda utvidgning 1753.

Källor och litteratur

Otryckta källor

Riksantikvarieämbetets antikvarisk-topografiska arkiv (ATA):

- Ihrfors, Eric: Westmannia sacra, handskrift färdigställd 1899-1902, baserad på församlingsarkivens handlingar från äldsta tid fram till omkring 1900

Västmanlands läns museums arkiv (VLM):

- Byggnadsinventeringar
- Kyrkogårdsinventering, redovisad 1984-06-19 av antikvarie Ulla Bergquist
- Skerike kyrka – renoveringen 1999-2000, rapport dnr 98: 382-316

Västerås stifts arkiv (VS):

- Västerås domkapitel E IV a; 75 a, biskopsvisitation 1684
- Västerås domkapitel E IV a; 75 a, brev 26/5 1690
- Västerås domkapitel E IV a; 75 a, protokoll från besiktning den 24/8 1719
- Västerås domkapitel E IV a; 75 b, inventarium 1771, protokoll från besiktning 5/9 1798 & protokoll från besiktning 5/9 1804
- Västerås domkapitel E IV b; 99, Skerike kyrkas historia, historik sammanställd 1875 av pastor J C Schultz
- Västerås domkapitel E 5 a; 3 och 4, ämbetsberättelser 1931, 1943-48 & 1955-61
- Västerås domkapitel F III a; 35, visitation 3/8 1867
- Västerås domkapitel F III a; 37 visitation 1885
- Västerås domkapitel F III a, 40, visitation 14/10 1904

Tryckta källor

Armerad sockel på 33 pelare håller Skerike kyrka på plats, artikel införd i VLT 1963-05-20

Blåslampa mot gamla målningar i Skerike kyrka, artikel införd i VLT 1964-01-22

Märkliga målningar friläggs i Skerikes 1300-talskyrka, artikel införd i VLT 1963-08-06.

Litteratur

Barsegård, Stig: Stiftskronika/Västerås stiftsbok 1965, s 163-174/

Boström, Erik: Medeltida kalkmålningar i Västmanlands län – en inventering

/Västmanlands museums årsskrift nr 62 - Västerås 1984/

Kilström, Bengt Ingmar: Skerike kyrka - Utgiven av Västerås stifts kyrkoberskrivningskommitté 1985

Lundblad, Torsten: Skerike socken: dess kyrka och församling - Skerike församling 1980

Sjögren, Josef: Orgelverken i Västerås stift – En historisk översikt 1952, Nordiska museet/Stockholm 1952

Övriga uppgifter

Inventeringsperiod: 2005-06

Fältinventering: Rolf Hammarskiöld, Västerås stift

Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning: Rolf Hammarskiöld, efter samråd med referensgrupp utsedd av Västerås stift

Rapportsammanställning: Rolf Hammarskiöld, Västerås stift

Sammanställning av viktiga händelser för kyrkan, relaterade till källor.

| Årtal | Händelse | Kommentar | Upphovsman | Källa |
|-----------|---|--|----------------|---|
| 1200 (ca) | Nybyggnad | Stenkyrkan bestod ursprungligen av ett långhus som var lägre än idag och ett kor som var ännu smalare och lägre. Torn fanns från inte från början, men kan ha tillbyggts ganska snart därefter. | | Kilström, s 2 RAÄ: Bedömning av A-C Bonnier (tornet) |
| 1275-1325 | Ändring – ombyggnad, exteriör Nybyggnad – sakristia och torn | Långhuset och vidhängande kor byggdes ut till dagens storlek. Östra gaveln pryddes med en tegelblindering i form av ett stort kors och hade från början ett högt, gotiskt fönster (del av fönsternischen är frilagd). Inträde skedde genom en flersprångig portal på sydsidan. Kyrkorummet var täckt med ett tunnvalv i trä. Mot norr tillkom möjligen kyrkans första sakristia. Möjligen tillbyggdes även kyrkans västtorn nu. | | Kilström, s 2-3 |
| 1450-1500 | Ändring – ombyggnad, valvslagning Nybyggnad - vapenhus Specifika inventarier – altarskåp Fast inredning - predikstol | Över kyrkorummet slogs två valv, det bakre av Vadstenatyp och det främre ett Sturevalv. Valvpelarna gjordes halvrunda, en ovanlig form i sammanhanget. På triumfbågens undersida blev ett par figurmålningar frilagda 1963-64, sannolikt från tiden för valvslagningen. Vapenhus tillbyggdes framför södra sidans portal. Ett altarskåp anskaffades, vars mittparti avbildar Marie kröning med Sankt Erik och Sankt Olof. På vänster flygel är Sankt Eskil och aposteln Johannes avbildade och på höger flygel biskop Erasmus. Från slutet av 1400-talet är kyrkans första kända predikstol, en så kallad prästastol i två våningar med plats för både präst och klockare eller försångare. Resterna av denna predikstol återfinns längst ner i den nu använda predikstolen. | | Boström, 90-91 Kilström, s 3 |
| 1610 | Vård/underhåll – exteriör | Sakristians och en del av långhusets tak spånslogs | | ATA: Ihrfors, s 327 |
| 1623 | Vård/underhåll – stomme | Vid första nedtecknade biskopsvisitation konstaterades norra och västra väggarna ha rämnat. Sprickor förekom även i valven. Vapenhuset var rämnat och ”fallande”. Tornets mur skred ifrån kyrkan i övrigt. | | VS: F III a: 3, Biskopsvisitation 1623 |
| 1628 | Vård/underhåll – stomme | Vapenhuset förbättrades med ny mur | | VS: F III a: 3 Inventarium 1628 |
| 1651 | Fast inredning – predikstol | Ny predikstol blev insatt. Den var ursprungligen placerad på kyrkorummets södra sida. På predikstolens korg var sex skulpturer anbringade: Jesus, Petrus och de fyra evangelisterna. (De är nu uppsatta på södra kyrkoväggen) Bemålning i rött och svart bladverk med listverk i brunt och grönt. | | Kilström, s 6 VLM: Rapport Hugo Löfgren 1963-08-03 |
| 1664 | | På väggfältet bakom predikstolen – då på södra sidan – uppströks en draperimålning. | | Kilström, s 6 VLM: Rapport Hugo Löfgren 1963-08-03 |
| 1665 | Ändring – fönster | I östra gaveln sattes nya fönster, då de gamla var trasiga | | VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1668 | Ändring – ombyggnad, golv | Kyrkorummets golv blev omlagt | Johan Klockare | ATA: Ihrfors, s 334 |

| Årtal | Händelse | Kommentar | Upphovsman | Källa |
|---------|-----------------------------------|--|-----------------------------------|---|
| 1674-75 | Vård/underhåll – exteriör | Tornet, kyrkans valv och sakristians tak reparerades. Troligen vid denna reparation fick Sturevalvets anfangen formen av franska liljor och hjärtan, medan Vadstena valvets anfangen fick rundlar och stjärnor som bemålades. | | VS: E IV b; 99 Historik (1875) RAÅ: Bedömning av A-C Bonnier |
| 1677 | Ändring – ombyggnad, golv | I kyrkorummet lades tegelgolv | | VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1684 | Ändring - fönster | Vid visitation detta år konstaterades att valven var nylagade, yttertaket nytjärat, men att tornet måste repareras. Kyrkan försågs med fyra nya fönsterbågar. | | VS: E IV a, 75a, visitation 1684 VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1685 | Vård/underhåll, stomme | Vapenhusets sydvästra hörn murades på nytt och förstärktes med järnankare Sakristians norra gavelmur stöttades med en murad pelare, då den tycktes falla ifrån. Sakristians valv ankarbands. Tornets sydvästra hörn stabiliserades med ett järn | | VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1687 | Vård/underhåll, stomme | Runt tornet murades en ny sockel | | VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1690 | Vård/underhåll, exteriör | Blinderingen på kyrkans östra gavel rödfärgades, liksom den dåvarande, panelklädda tornhuvan, ”tornhuset”. Församlingen skickade en skrivelse till biskopen om hjälp med att reparera tornets mur. | | ATA: Ihrfors, s 336 VS: E IV a; 75a, brev 26/5 1690 |
| 1719 | Vård/underhåll, stomme | Korets fallfärdiga valv stöttades med spiror. Stora reparationsbehov påtalades. | Byggmästare Anders Olofsson | VS: E IV A; 75a, beskrivning 24/8 1719 |
| 1719 | Äldre kulturhistorisk inventering | Murmästare Erik Skog fick i uppdrag att utreda vilka reparationer som behövde göras på kyrkan. Han redovisade att sakristians norra sida sjunkit så att en spricka uppstått mellan tak och vägg. Snö föll därför in på valvets hjässa. Östra korväggen hade också sjunkit så att en stor spricka uppstått över dörren till sakristian. På korets södra vägg fanns två kraftiga rämnor. Tegel hade fallit från korets valv och gjort det farligt att sitta i de främsta bänkraderna. Tornets mur hade sjunkit så att rasrisk förelåg. Vapenhuset var sprucket och hade delvis separerat från långhuset. Både kyrkans och tornets spåntak släppte igenom vatten. | | VS: E IV A; 75a, protokoll från besiktning den 24/8 1719 |
| 1729 | Vård/underhåll, exteriör | En del av kyrkans södra takfall lagades efter stormskada | | VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1731 | Fast inredning - altarring | Ny altarring tillkom | | VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1734 | Vård/underhåll, exteriör | Nya bräder slogs upp på tornet och hela träkonstruktionen tjärades. Långhusets norra takfall reparerades | | VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1738 | Vård/underhåll | Två nya dörrar i tornet blev insatta. Tornet spånslogs på nytt och tjärades | | VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1739 | Vård/underhåll | Kyrkans fönster reparerades | | VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1746 | Ändring – ombyggnad, golv | Tegelgolv lades i sakristian | | VS: E IV b; 99 Historik (1875) |

| Årtal | Händelse | Kommentar | Upphovsman | Källa |
|---------|---|---|--|---|
| 1752 | Vård/underhåll, stomme | En större reparation företogs; Murarna hopskruvades med järnstag tvärsöver långhuset Valvens och väggarnas murverk genomgick omfattande reparationer. Sannolikt gick då det mesta av kyrkorummets medeltida måleri förlorat. Ett nytt fönster togs upp på kyrkans norra sida | Murmästare Anders Andersson, Haraker | VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1753 | Ändring – ombyggnad, fönster Rivning | Långhusets två fönster på sydsidan och i koret utvidgades till dagens storlek. Nuvarande fönster med järngaller blev insatta. Vapenhuset var fallfärdigt och revs. Tornets bottenvåning ersatte som vapenhus. | Murmästare Anders Andersson, Haraker Glasmästare Sven Ahlberg | VS: E IV a; 75b Inventarium 1771 VS: E IV b; 99 Historik (1875) Kilström, s 4 |
| 1754 | Specifika inventarier, altartavla | En ny altartavla donerades av assessor Bengt Forselius. Oljemålningen föreställer korsfästelsen. | | VS: E IV a; 75b Inventarium 1771 |
| 1755 | Rivning Nybyggnad – sakristia Fast inredning – bänkinredning Fast inredning – altare | Sakristian utvidgades till sin nuvarande storlek. Helt ny grund och väggar murades på norra, östra och till en del även på västra sidan. Rektangulära fönsteröppningar upptogs i norr och öster. Rummet belades med tegelgolv och istället för tidigare valv byggdes ett trätak med synliga bjälkar och panel. Nya bänkkvarter byggdes på golv av klappersten. Altare av trä, utformat i rokokostil, installerades. Altartavlan som erhållits året innan blev uppsatt ovanför dåvarande korfönster. Bredvid och nedanför detta krucifix sattes sex kopparstick. Det medeltida altarskåpet flyttades till norra långväggen. | | VS: E IV a; 75b Inventarium 1771 |
| 1758-59 | Fast inredning – predikstol, läktare | Predikstolen flyttades till kyrkorummets norra sida, invid mellersta pelaren. Läktare uppfördes i väster. (timglas skänktes av mjölnare Petter Berg i Västerås) | | VS: E IV a; 75b Inventarium 1771 |
| 1763 | Vård/underhåll, interiör | Valven lagades och vitlimmades | | VS: E IV a; 75b Inventarium 1771 |
| 1764 | Ändring – ombyggnad, dörr | På västra sidan upphöggs en ny dörr | | VS: E IV a; 75b Protokoll 1801 |
| 1772 | Vård/underhåll, exteriör | Kyrkans tak och tornspetsen spånslogs och tjärades | | VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1785 | Vård/underhåll, exteriör | Sakristian och tornet reparerades | | VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1786 | Vård/underhåll, exteriör | Kyrkans tak spånslogs på nytt och tjärades | | VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1787 | Vård/underhåll, exteriör | Sakristians murverk och skorsten lagades. Sakristians yttertak ströks med tjära och rödfärg. Kyrkogårdsmuren omlades på norra sidan | | VS: E IV a; 75 b, Protokoll 5/9 1798 VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1789 | Vård/underhåll, exteriör | Kyrkans fönster och tak lagades | | VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1790 | Vård/underhåll, interiör | Gångarnas och korets golv lagades | | VS: E IV a; 75 b, Protokoll 5/9 1798 |
| 1791 | Vård/underhåll, stomme | Korets valv murades om | | VS: E IV a; 75 b, Protokoll 5/9 1798 |

| Årtal | Händelse | Kommentar | Upphovsman | Källa |
|---------|---|--|---|--|
| 1792 | Ändring – restaurering, interiör | Valv och väggar vitlimmades Kyrkans bänkar målades med blå oljefärg, samt svarta siffror skrivna på bänkkvarterens dörrar. Nederst utmed gångar och på östra sidan målades brun list. Altare och altarring målades med pärlfärg Altartavlan från 1741 flyttades till norra långväggen och det medeltida altarskåpet som suttit där flyttades till södra väggen i tornrummet. Altarprydnad i nyklassicistisk stil anskaffades, komponerad av ett stående, förgyllt kors med en därpå hängande förgylld törnkrona, samt på ovansidan två änglahuvuden i ett förgyllt moln. Altaret utfördes i trä, målat med pärlfärg och prytt med förgyllda monogrammet I H S. | Bildhuggare Jonas Holmin (altarprydnad) | VS: E IV a; 75 b, Protokoll 5/9 1798 VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1796 | Ändring – kyrkogård | Kyrkogårdsmuren omlades på södra sidan | | VS: E IV a; 75 b, Protokoll 5/9 1798 |
| 1797 | Vård/underhåll, exteriör | Långhusets tak och tornets spets ströks med tjära och rödfärg | | VS: E IV a; 75 b, Protokoll 5/9 1798 |
| 1801 | Vård/underhåll, interiör | Kyrkans golv förbättrades med plank och bräder | | VS: E IV a; 75 b, Protokoll 5/9 1804 |
| 1802 | Vård/underhåll | Sakristians dörrar och fönsterluckor kläddes med järnplåtar | | VS: E IV a; 75 b, Protokoll 5/9 1804 |
| 1826 | Specifika inventarier, altarskåp | Kyrkans medeltida altarskåp bars upp på kyrkvinden, där det förblev fram till 1920. | | Lundblad, s 29 |
| 1852 | Fast inredning – predikstol | Predikstolen flyttades till sin nuvarande plats i koret. Samtidigt miste den sitt ljudtak. Korgens form ändrades för att passa in bättre i den nya placeringen och nya bilder skars. Predikstolstrappan flyttades för att ansluta på västra sidan istället för som tidigare på den östra. | Klockare Johan Jacob Hiller | Kilström, s 7 |
| 1858 | Fast inredning – läktare | Orgelläktare byggdes över kyrkorummets västra del. Läktarens fasad utgjordes av gamla bänkdörrar från Tortuna kyrka. Orgelverket som installerades var ursprungligen från 1600-talet (1623/42) förnyat 1740 av Daniel Strähle. | Orgelbyggare Eriksson, Arboga | Sjögren, s 90 VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1859 | Rivning Vård/underhåll, målningsarbete | På grund av akuta skador avlägsnades tornspiran och övre partiet av tornets murverk. Istället blev tornet täckt med en lägre huv. Kyrkklockorna flyttades till en provisoriskt uppförd klockstapel. Västra ingången slutade användas sedan den södra portalen återöppnats. Bänkinredningen vitmålades (var blåmålad 1792-1859) medan dess lister målades bruna. Predikstolen flyttades från valvpelaren på norra sidan till kyrkorummets nordöstra hörn. | | VS: F III a; 35, visitation 3/8 1867 VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1861 | Vård/underhåll, stomme | Kyrkans torn stöttades med fyra stora stockar | | VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1867 | Ritning godkänd | Ritning till nytt torn gillades av Överintendentsämbetet den 25 januari 1867. | Arkitekt A R Pettersson | Kilström, s 5 |
| 1867-68 | Rivning | Resterna av det medeltida tornet revs till grunden. Den västra väggen, där tornet stått, spärrades provisoriskt av med bräder och tegel. Kyrkans yttertak reparerades och ströks med tjära | | VS: E IV b; 99, visitation 7/8 1875 |

| Årtal | Händelse | Kommentar | Upphovsman | Källa |
|---------|---|---|--|---|
| 1869 | Ändring – ombyggnad, golv | I sakristian lades tegelgolv, sedan det tidigare trägolvet ruttnat | | VS: E IV b; 99 Historik (1875) |
| 1870-71 | Nybyggnad – torn | Ett nytt torn uppfördes. Grunden lades till 7 fots djup. Till bygget anskaffades sprängd sten från Käfsta. Tornets mur var färdig i augusti 1871. Därefter uppfördes resverk som träslogs och plåtkläddes. Huvudingången förlades på nytt till västra porten, men den södra porten behölls ännu en tid. I den nya västra portalen sattes en dubbeldörr, målad med mörk ”ekfärg” | Byggmästare/ Rådman E Eriksson, Strängnäs (entreprenör) | VS: E IV b; 99, visitation 7/8 1875 Historik (1875) |
| 1872 | | Den 1 juli 1872 flyttades kyrkklockorna upp till det nya tornet och klockstapelns från 1859 revs. Tornet invigdes den 18 augusti samma år | | VS: E IV b; 99, visitation 7/8 1875 Historik (1875) |
| 1877 | | Det nybyggda tornet var utsatt för sättningar. Byggmästare Stafsing i Västerås fick uppdraget att besiktiga tornet och fann en rivning vara lämpligast. | | Lundblad, s 20 |
| 1879 | Vård/underhåll, exteriör | Långhusets och tornets tak lagades och tjärades | | VS: F III a; 37 visitation 1885 |
| 1895 | | Förslag till grundförstärkning upprättades. | | Lundblad, s |
| 1904 | Ändring – restaurering, exteriör Ändring – ombyggnad, fönster och interiör Teknisk installation – värme | Stor upprustning: Tornets grundmur förstärktes Yttertaket belades med falsad järnplåt, istället för tidigare spån. Även i fönstrens solbänkar ersattes tidigare spån med plåt. Nya fönsterrutor av klarglas blev insatta (de gamla fönstrens rutor användes vid reparationer på Tidö slott) I vapenhuset lades nytt planstensgolv och på väggarna infästes två gravhällar som tidigare låg i koret. I kyrkorummet lades furugolv, med en upphöjning i koret (där en grav blev igenfylld) Valv och väggar lagades och vitlimmades Ny öppen bänkinredning blev uppsatt och målades i blågrön nyans. Den gamla slutna inredningens gavlar uppsattes som paneler på norra och södra väggarna. Dörrar och fönsterposter målades i blågrön nyans Stor kamin (Bolinder nr 2) blev insatt på korets norra sida Mindre kamin blev insatt i sakristian. 6-stämmigt orgelverk installerades med bibehållande av den befintliga orgelfasaden från 1600-talet, fast den blev ommålad och förgylld | Byggmästare Edvard Karlsson Orgelbyggare Åkerman & Lund | VS: F III a, 40, visitation 14/10 1904 Lundblad, s 20-21 |
| 1925 | Specifika inventarier – altarskåp | Det medeltida altarskåpet restaurerades | Konservator Alfred Nilsson | ATA |
| 1927 | Vård/underhåll, stomme Ändring – restaurering, interiör | Tornets murverk förstärktes med betongbalk mellan tornets västportal och det halvrunda fönstret ovanför. Nya golv av trä på underlag av cement lades in i kyrkorum och sakristia. Valv och väggar borstades rena från rök och damm. Korfönstret täcktes på insidan över med en pappskiva. Altarprydnaden från 1792 togs ner och flyttades upp till tornvinden. Istället insattes det nyrestaurerade medeltida altarskåpet. (uppsatt på norra korväggen sedan 1741) | Arkitekt Viktor Segerstedt | VS: E 5 a, 3 Ämbetsberättelse 1931 Kilström, s 8 Lundblad, s 21 |

| Årtal | Händelse | Kommentar | Upphovsman | Källa |
|---------|-----------------------------------|--|--|---|
| 1937 | | I sakristian blev nytt golv inlagt och ny skåpinredning tillkom. Kyrkorummets järnkamin utbyttes mot en ny | | VS: E 5 a, 3 Ämbetsberättelse 1943-48 |
| 1947 | | Kyrkorummets valv och väggar lagades och avfärgades | | VS: E 5 a, 3 Ämbetsberättelse 1943-48 |
| 1952 | Teknisk installation – el | Kyrkans medeltida triumfkrucifix restaurerades, försågs med ny överdel och placeras på sin ursprungliga plats i korvalvet. Första elektrisk belysningen installerades och kyrkan fick elektrisk uppvärmning. Därmed kunde kyrkorummets kamin tas bort. | Konservator Torsten Hjelm | VS: E 5 a, 4 Ämbetsberättelse 1955-61 Lundblad, s 31 |
| 1960 | | Provgropar togs runt kyrkans grund för att kontrollera tillståndet. Ytterligare förstärkningar visade sig nödvändiga. | | Lundblad, s 22 |
| 1962-63 | Vård/underhåll, grundförstärkning | Kyrkan grundförstärktes med sammanlagt 33 betongpålar till ett djup av 3-6 meter. En betongbalk göts runt hela kyrkans och sakristians grundmurar. Murverket förankrades med förspända sträckankarjärn av högvärdigt stål. Även stjärnvalven förstärktes. Yttertakets bärande delar förstärktes/reparerades med tryckimpregnerat virke. Valven isolerades. | | Kilström, s 5 Lundblad, s 22 VLT 1963-05-20 |
| 1963-64 | Ändring – ombyggnad, interiör | <p>Stor inre förnyelse;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valv och väggar lagades och kalkavfärgades medvetet flammiga. På botten av vit kalkfärg gjordes en tunn strykning kalkfärg bruten med grön umbra. • Återstående medeltida muralmålningar skrapades fram och restaurerades. Även fyra invigningskors frilades och restaurerades. • Ett undergolv av betong göts • I koret och mittgången lades nya golv av hyvlad kalksten, vilka ersatte 1904 års furugolv. • Korfönstret frilades på nytt. • Nyantikglas sattes i fönstren för att dämpa ljuset. • Väggspanelen av gamla bänkgavlar utefter norra och södra sidorna togs bort. • Bänkraderna och övriga inredningssnickerier målades i en ljusare, ockragul nyans. • Predikstolen nedsänktes. • Triumfkrucifixet flyttades från korets valv till kyrkorummets norra långvägg. • Altarskåpet flyttades från koret ut till sakristian. • I kyrkorummets södra långvägg frilades nischer, som avspeglar medeltida fönsteröppningar. • Kyrkogårdsmuren lades om • Kyrkogårdens träbestånd gallrades för att kyrkan skulle bli mer synlig i landskapet. • Kyrkan återinvigdes den 29 februari 1964 | <p>Arkitekt Per Bohlin</p> <p>Byggnads AB Paul Andersson, Västerås</p> | <p>VKS: Originalritningar</p> <p>VLM: Rapport dnr 98: 382-316</p> <p>Barsegård, s 164-166</p> <p>Boström, s 90-91</p> |
| 1964 | Vård/underhåll, exteriör | Fasadrenovering våren 1964: Fasaderna putsades på nytt och avfärgades (tunnputs) i gråaktig nyans. I västportalen sattes en ny dörr, klädd med lackad panel av ek. | Arkitekt Per Bohlin | VKS: Originalritningar Barsegård, s 166 |

| Årtal | Händelse | Kommentar | Upphovsman | Källa |
|-------|----------------------------------|---|--|--|
| 1969 | Specifika inventarier, dopfunt | Dopfunt av sandsten anskaffades. Den försågs med dopfat av mässing. | | Lundblad, s 33 |
| 1974 | | Tornspirans järnkors reparerades. | | Lundblad, s 22 |
| 1979 | | Automatisk klockringning togs i bruk. | | Lundblad, s 36 |
| 1980 | | Orgelverket förnyades | Åkerman & Lund | Lundblad, s 27 |
| 1997 | Teknisk installation, värme | Kyrkans inomhusklimat började regleras genom införande av intermitterent uppvärmning. | Svensk Klimatstyrning AB | VKS: Beställning, fakturor, fotografier |
| 1999 | Vård/underhåll, exteriör | Våren 1999 blev kyrkans plåttak skrapat, rostskyddsbehandlat och målat med mörkbrun oljefärg. | | VLM: Rapport dnr 98: 382-316 |
| 2000 | Ändring – restaurering, interiör | Kyrkans fönster rostskyddsbehandlades och ommålades Kyrkorummets valv och väggar rengjordes (wischab) och laverades med kalkvatten av Gotlandskalk pigmenterat med guldocker och grön umbra. Medeltida målningsfragment rengjordes med brödkrämm Sakristians väggar målades med emulsionsfärg, medan de ådrade takbjälkarna bara retuscherades Vapenhusets väggar lagades och kalkavfärgades Triumfkrucefikset hängdes i triumfbågen mellan kyrkorummets två valv. Nytt elsystem installerades, med ny central installerad i tornrummet 1 trappa upp och nya radiatorer | Ingenjörsfirma Bo Göransson Hantverkar´n måleri AB El-projekt Svensk Klimatstyrning AB | VKS: Arbets – beskrivningar, protokoll VLM: Rapport dnr 98: 382-316 |
| 2002 | Vård/underhåll | På prov upprättades en vårdplan för Skerike kyrka. Den kommer att ligga till grund för kommande mer officiellt dokument. Tre värjor tillhöriga kyrkan återlämnades efter att i flera års tid varit deponerade i läns museets magasin. Efter återlämnandet blev de uppsatta på södra väggen i vapenhuset. | | VKS: Vårdplan VLM: Skrivelse 2003-03-07 |
| 2007 | Ändring - ombyggnad, tak | Kyrkans plåttak blev omlagt hösten 2007. Plåtarna från 1904 ersattes med galvaniserad plåt. I entreprenaden ingick ommålning, planerad att genomföras 2008. | Mälardalens Tak- och Fasadkonsult | VKS: Beskrivningar 2005-06-04 och 2007-05-10 |